

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/249/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4612206209
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4612206209.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a sudcov JUDr. Jarmily Pogranovej a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti odporkyni: P. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. A., H. XXX/XX, občan SR, zastúpená JUDr. Andrejom Cífrom, advokátom, so sídlom v Lučenci, Janka Kráľa 5/A, o zaplatenie 673,98 eura s príslušenstvom, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, občianske združenie so sídlom Prešov, Nám. Legionárov 5, IČO: 42 176 778, zastúpený JUDr. Andrejom Cífrom, advokátom so sídlom v Lučenci, Janka Kráľa 5/A, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 6C/5/2013-153 zo dňa 12. júna 2013, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolačí súd rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdzuje a v časti výroku o trovách konania účastníkov rozsudok súdu prvého stupňa zrušuje a vec v tejto časti vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Návrhom (žalobou) zo dňa 19.07.2012 sa navrhovateľ (žalobca) domáhal od odporkyne (žalovanej) zaplatenia sumy 673,98 eura spolu s úrokom z omeškania 237,96 eura a ročným úrokom z omeškania 8 % zo sumy 139,41 eura od 12.07.2006 do zaplatenia a zo sumy 534,57 eura od 25.05.2011 do zaplatenia, keď súčasne požadoval i náhradu trov konania, a to na tom skutkovom základe, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 01.03.2007 uzatvorenej medzi ním ako postupníkom a postupcami Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Bratislava, Mlynské Nivy 1 a Consumer Finance Holding, a.s., so sídlom Kežmarok, Hlavné námestie 12 nadobudol voči odporkyni pohľadávku zo Zmluvy č. 10940135 uzavretej dňa 07.12.2005, na základe ktorej boli odporkyni poskytnuté finančné prostriedky, ktoré včas a riadne nezaplatila a rozdiel medzi čerpanými prostriedkami a ňou zaplatenými prostriedkami predstavuje žalovanú istinu.

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Topoľčany ako súd prvého stupňa návrh navrhovateľa (v plnom rozsahu) zamietol a súčasne o trovách účastníkov voči sebe navzájom rozhodol tak, že navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi (na strane odporkyne) náhradu trov konania vo výške 429,82 eura, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku na účet (spoločného) právneho zástupcu odporkyne a vedľajšieho účastníka. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na dokazovanie a citované zákonné ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (§ 2 písm. a), b), § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 až 3), ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, citované ustanovenia Občianskeho zákonníka (OZ - zákon č. 40/1964 Zb.- § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1, 2, 3 a 5, § 54 ods. 1 a 2, § 3 ods. 1, § 37 ods. 1, § 39, § 100 ods. 1, § 101, § 110 ods. 1, § 558) a citované ustanovenia Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 (čl. 3 ods. 1, 2, čl. 5 a čl. 6 ods. 1)

tým, že mal v danej veci za preukázané, že došlo k premlčaniu uplatňovanej predmetnej pohľadávky, v dôsledku čoho podaný návrh zamietol a súčasne priznal právnomu zástupcovi odporkyne a vedľajšieho účastníka náhradu trov konania tak, ako túto odôvodnil s poukazom na citované ustanovenia vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (advokátskej tarify). Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že právny predchodca navrhovateľa uzatvoril s odporkyňou Zmluvu o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty č. 10940135 s dohodnutým úverovým rámcom 18.000,00 Sk (597,49 eura), s dohodnutou splátkou 600,00 Sk (19,92 eura). Pretože odporkyňa si svoju povinnosť riadne neplnila, došlo zo strany právneho predchodcu navrhovateľa k vyhláseniu predčasnej splatnosti dňa 11.07.2006, na základe ktorej bola pohľadávka voči odporkyni v celkovej výške 753,98 eura, ktorá bola postúpená na navrhovateľa a z ktorej sumy odporkyňa uhradila 80,00 eur. Navrhovateľ dňa 11.09.2010 uzavrel s odporkyňou Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, keď pokusom o zmier zo dňa 11.06.2012 ju vyzval k úhrade celkovej dlžnej sumy 1.397,97 eura, ktorá pozostávala z neuhradeného úveru vo výške 534,57 eura, neuhradeného úveru č. 2 vo výške 139,41 eura, zmluvného zákonného úroku vo výške 610,80 eura a uznaných nákladov inkasného konania vo výške 113,19 eura. Vedľajší účastník na strane odporkyne a rovnako aj odporkyňa vzniesli námietku premlčania, vzhľadom na ktorú sa preto skôr ako vecou samotnou zaoberal z hľadiska jej dôvodnosti. Posudzujúc dohodu o uzavretí splátkového kalendára z hľadiska obsahových náležitostí, právnych dôsledkov a okolností jej uzavretia sa stotožnil s tvrdením vedľajšieho účastníka, že predložená dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku je formulár, ktorý vopred navrhovateľ ako veriteľ pripravil pre odporkyňu ako dlžníka a odporkyňa nemala žiadnym spôsobom možnosť ovplyvniť jej obsah. Stotožnil sa tiež s tým, že prehlásenie dlžníka o vedomosti premlčania dlhu je sofistikovane skryté do dohody o splátkach v bode 3, pričom je nelogické, aby odporkyňa ako spotrebiteľ, ak by mala vedomosť o premlčaní pohľadávky, mala záujem na podpísaní uznania záväzku a predĺžení premlčacej lehoty. Uzatvorenie takejto dohody je preto v rozpore s dobrými mravmi, keď neboli dodržané princípy dobromyseľnosti, čestnosti. Navrhovateľom boli využité omyl a lesť v snahe dosiahnuť uznanie premlčaného záväzku, keď samotné umiestnenie textu vedomosti premlčaného dlhu svedčí tomu, že zo strany navrhovateľa došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k odporkyni ako spotrebiteľovi. Právny vzťah, ktorý existuje medzi účastníkmi konania je právnym vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy a teda na tento právny vzťah je treba aplikovať ustanovenia upravujúce právne vzťahy spotrebiteľského charakteru, keď tieto ustanovenia je treba aplikovať aj na právne úkony, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu a teda aj na právny úkon uznania dlhu. Poukazujúc na citované rozhodnutie Krajského súdu v Prešove mal súd prvého stupňa ďalej za to, že došlo k nekalej obchodnej praktike a k narušeniu ekonomického správania spotrebiteľa, keď je nesporné, že odporkyňa sa ocitá v nerovnom postavení s navrhovateľom, u ktorého je lepšia znalosť práva a dostupnosť právnych služieb a tak možno vopred pripraviť jednostranne formulárovo napísanú dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, keď návšteva na to určených ľudí súvisí s momentom prekvapenia a využítí neskúsenosti odporkyne, ako spotrebiteľa. Odporkyňa nemala vysvetlené, čo predstavuje premlčanie, keby o tom vedela, dohodu by nepodpísala, z čoho vyplýva značná nerovnováha v právach a povinnostiach v neprospech odporkyne s čím zákon spája neplatnosť právneho úkonu, na základe čoho preto považoval predmetnú dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku za neplatný právny úkon, ktorý svojím obsahom a účelom odporuje zákonu a prieči sa dobrým mravom, v dôsledku čoho prihliadajúc na vznesenú námietku premlčania túto považoval za dôvodnú.

Uvedený rozsudok včas podaný odvolaním napadol len navrhovateľ domáhajúci sa jeho zmeny (a vyhovenia jeho návrhu) alebo jeho zrušenia (a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie), keď súčasne požadoval aj náhradu trov odvolacieho konania. Súdu prvého stupňa vyčítal, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočne zisteného skutkového stavu. Predmetná dohoda spĺňa všetky náležitosti požadované zákonom pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka, keď zároveň odporkyňa potvrdila vedomosť o premlčaní dlhu a následkoch s tým spojených, teda obsahom dohody je uznanie dlhu zo strany odporkyne ako právny inštitút zakotvený v Občianskom zákonníku, keď právnym následkom uznania práva nastávajúcim priamo zo zákona je prerušenie plynutia premlčacej doby. V danom prípade preto došlo k nespochybniteľnému uznaniu dlhu, keď zákon v ust. § 110 ods. 1 OZ nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Nastali tiež účinky ust. § 558 OZ a odporkyňa sama požiadala o možnosť splácať dlžnú sumu v splátkach, je preto absurdné hovoriť o zhoršení postavenia spotrebiteľa uzatvorením predmetnej dohody, keďže ide o prejav slobodnej vôle odporkyne vedomej si svojho záväzku. Prístupom súdu došlo k popretiu procesnej zásady rovnosti účastníkov a k neprimeranej ochrane spotrebiteľa vedúcej

k úplnému zbaveniu zodpovednosti, teda konanie odporkyne nemožno považovať za morálne a čestné a súhlasiť s ním. Nakoľko nastúpila nová 10 ročná premlčacia doba pre uznanie záväzku, žalovaná pohľadávka premlčaná nie je, pričom on ako postupník nemá ani postavenie dodávateľa v zmysle spotrebiteľskej úpravy a preto ustanovenie dohody nemohlo byť odporkyňu vnútené ako neprijateľná podmienka v spotrebiteľskej zmluve, keďže na dohodu sa ustanovenia o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách nevzťahujú. Jeho konanie nie je možné hodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku a nesúhlasí ani s tým, aby bol zaviazaný k náhrade trov konania odporkyne a vedľajšieho účastníka z dôvodov, že ich právne zastúpenie a náklady s tým spojené považuje za neúčelné. Vedľajší účastník by mal už zo svojej podstaty existencie vedieť vystupovať v konaní samostatne, jeho právnomu zástupcovi nič nebránilo zvoliť si substítúta z obvodu sídla súdu a vyjadrenia za odporkyňu sú totožné s vyjadrením samotného vedľajšieho účastníka. Aj keď preto obaja majú právo na právne zastúpenie advokátom, s uvedeným právom nesúvisí to, že majú právo len na náhradu za účelne vynaložené trovy konania.

Odporkyňa a vedľajší účastník na jej strane v spoločnom vyjadrení k podanému odvolaniu žiadali potvrdenie napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa a priznanie im aj náhrady trov odvolacieho konania. Napadnutý rozsudok považujú za správny po stránke právnej i skutkovej. Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku je vo vzťahu k hlavnej spotrebiteľskej zmluve akcesorickým právnym úkonom, ktorý bez pochyby v rámci predmetu svojho podnikania uzatvára žalobca v právnom postavení dodávateľa s dlžníkom v postavení spotrebiteľa, preto bez akýchkoľvek pochybností je potrebné dohodu podradiť pod režim aplikácie spotrebiteľských predpisov. Okrem dôvodov neplatnosti dohody uvádzaným súdom dôvod absolútnej neplatnosti tejto dohody vidí aj v tom, že z jej obsahu nemožno objektívne určiť záväzok, ktorý mal byť predmetom uznávacieho prejavu, pretože je v nej uvedený zjavný nesprávny údaj o pôvodnom veriteľovi, keď úver odporkyňi bol poskytnutý úverovým veriteľom VÚB, a.s., za ktorého konala spoločnosť Slovenskej kreditnej karty, a.s. len ako zástupca. Žalobca vo formulárových dohodách necháva dlžným spotrebiteľom uznávať pohľadávky v rozsahu takej sumy, na ktorú nemá v celom rozsahu platný právny titul, t.j. suma dlhu (istiny) je vyššia ako skutočná pohľadávka podložená platným právnym titulom. Spotrebiteľia sú zo strany žalobcu zavádzaní a konajú v strese z osobných návštev pracovníkov žalobcu, pričom priemerný spotrebiteľ je nielen právne neznalý a neinformovaný, ale je súčasne mimoriadne manipulovateľný v situácii, pokiaľ sa dostane pod psychický tlak a sú u neho vyvolané emócie strachu a obáv, čo školená osoba pracujúca pre inkasnú spoločnosť dokáže v rámci štandardizovanej procedúry bez ťažkostí využiť. Správanie sa žalobcu preto považujú za nemorálne a nečestné a preto sa nemožno dovoliavať platnosti predloženej formulárovej dohody a teda ani právnych účinkov z nej plynúcich. Z princípu rovnosti zbraní vyplýva ich právo na právne zastúpenie, ktoré im poskytnú účinnejšiu súdnu ochranu.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 214 ods. 2 a § 156) a dospel k záveru, že o napadnutom rozhodnutí súdu prvého stupňa je potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Čo sa týka rozhodnutia vo veci samej mal odvolací súd za to, že súd prvého stupňa daný skutkový stav správne skutkovo i právne posúdil a vo veci rozhodol vecne správne, v dôsledku čoho rozhodnutie v tejto časti podľa ust. § 219 ods. 1 OPS ako vecne správne potvrdil s tým, že súčasne pre správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa na tieto v zmysle ust. § 219 ods. 2 OSP len poukazuje a opakuje ich preto nebude. Medzi účastníkmi nebolo sporné, vychádzajúci z odvolacích dôvodov navrhovateľa, že danú vec a predovšetkým režim predmetnej dohody je potrebné posúdiť podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a súvisiacich ustanovení právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa, a to napriek tomu, že pôvodný zmluvný vzťah a záväzok odporkyne vznikol v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka. Odvolací súd sa stotožňuje i s argumentáciou súdu, odporkyne a vedľajšieho účastníka o tom, že aj Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku ako akcesorický právny úkon podlieha režimu aplikácie právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa, pričom dôvodný je i poukaz na to, že dohoda uvádza nesprávny údaj o pôvodnom veriteľovi a nie je presne označený uznaný záväzok (podľa úverov jednotlivých postupcov a nákladov inkasného konania), keď vzťah medzi postupcami ohľadom úveru odporkyne ostal nezdokladovaný. Pri neplatnosti spornej dohody námietka premlčania bola dôvodne vznesená a z tohto dôvodu nebolo možné žalobe vyhovieť.

Čo sa týka výroku o náhrade trov konania, v tejto časti odvolací súd napadnutý rozsudok v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f, h/ OSP zrušil (a vec mu vrátil na ďalšie konanie) z dôvodu, že jednak napadnuté rozhodnutie neuvádza trovy každého z účastníkov samostatne - odporkyne i vedľajšieho účastníka, pričom tiež rozhodnutie v tejto časti nedáva ani odpovede na odvolacie dôvody navrhovateľa, čo do posúdenia účelnosti vynaložených trov odporkyne i vedľajšieho účastníka, každého z nich samostatne. Uvedené nedostatky preto súd prvého stupňa odstráni v novom rozhodnutí.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.